

Η πρόσληψη της Καινής Διαθήκης στη λογοτεχνία και την τέχνη

Έβδομη Ενότητα: Θεωρία της πρόσληψης και ιστορικοκριτική
μέθοδος

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη

Επίκουρη Καθηγήτρια

Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

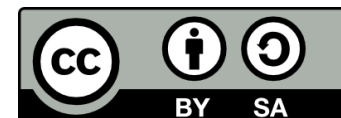

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Θεωρία της πρόσληψης και Καινή Διαθήκη

Θεωρία της πρόσληψης και
ιστορικοκριτική μέθοδος

Περιεχόμενα ενότητας 1/2

1. Η ιστορικοκριτική μέθοδος
2. Υποκειμενικότητα και αντικειμενικότητα
3. Μια κριτική της ιστορικοκριτικής μεθόδου
4. Δύο απόψεις για την ιστορία
5. Σημεία συνάντησης 1/2
6. Σημεία συνάντησης 2/2

Περιεχόμενα ενότητας 2/2

7. Σημεία απόκλισης 1/2
8. Σημεία απόκλισης 2/2
9. Μία πρόταση συνάντησης 1/2
10. Μία πρόταση συνάντησης 2/2

Η ιστορικοκριτική μέθοδος

- Η προσπάθεια ερμηνείας των βιβλικών κειμένων μέσα στο αρχικό ιστορικό τους πλαίσιο. Η ιστορικοκριτική μέθοδος διερευνά το πώς ένα κείμενο δημιουργήθηκε και ποιες ήταν οι προθέσεις και το μήνυμα του συγγραφέα του, ποιοι ήταν οι πρώτοι αναγνώστες του και ποιες ήταν οι συνθήκες δημιουργίας και πρώτης ανάγνωσής του.

Υποκειμενικότητα και αντικειμενικότητα

- Ιστορικοκριτική μέθοδος:
 - Αντικειμενικότητα: ο ερμηνευτής προσπαθεί να ανιχνεύσει το νόημα του κειμένου και δεν προβάλλει σε αυτό δικές του απόψεις
- Είναι όμως αυτό πραγματικά εφικτό;
- Μπορεί ο ερμηνευτής να διαβάσει το κείμενο απαλλαγμένος από τις δικές του προϋποθέσεις;
- Η σχετικότητα της ανθρώπινης υποκειμενικότητας επιτρέπει να εγκαταλείψουμε κάθε προσπάθεια για αυτήν;

Μία κριτική της ιστορικοκριτικής μεθόδου

- Το πρόβλημα της αντικειμενικότητας
- Αδυνατεί να εντοπίσει τις τάσεις και την ιδεολογία του κειμένου
- Δε συζητά τη θεολογία του κειμένου
- Δεν ενδιαφέρεται για την τελική μορφή του κειμένου

Δυο απόψεις για την ιστορία

- Μοντέρνα αντίληψη:
 - Η ιστορία μία «αποθήκη» γεγονότων, ιδεών, αναμνήσεων τα οποία μπορεί να γνωρίσει ο έμπειρος ερευνητής με τη βοήθεια ερευνητικών εργαλείων
- Μεταμοντέρνα αντίληψη
 - Η ιστορία είναι ένα γεγονός που βρίσκεται μέσα σε ένα υποκείμενο, μία συνάντηση του ερευνητή με τα κείμενα του παρελθόντος

Σημεία συνάντησης 1/2

- Η συζήτηση για την αρχική κοινότητα των κειμένων (π.χ. Q, Formgeschichte)
- Ενδιαφέρον για όσα επηρεάζουν τους αναγνώστες του παρελθόντος
- Η ιστορική κριτική μπορεί να γίνει το δεύτερο στάδιο στο τριμερές σχήμα
- Η ιστορικοκριτική μέθοδος μία περιορισμένη μορφή ιστορίας πρόσληψης

Σημεία συνάντησης 2/2

- Αντίληψη του παρελθόντος ως κατασκευής
- Στην πράξη μεταμοντέρνες μέθοδοι αξιοποιούν τα εργαλεία της ιστορικοκριτικής μεθόδου (φεμινιστική, μεταποικιακή θεωρία)

Σημεία απόκλισης 1/2

- Το πρόβλημα της ιστορικής ακρίβειας
- Η πρόκριση του αναγνώστη έναντι του κειμένου και του συγγραφέα
- Το συνεχές της ερμηνείας και η σύνδεση με το σήμερα
- Ο περιγραφικός χαρακτήρας της ιστορίας της πρόσληψης
- Η επιλεκτική τάση της ιστορίας της πρόσληψης
- Η δυσπιστία της ιστορίας της πρόσληψης απέναντι στην αντικειμενικότητα της μεθόδου

Σημεία απόκλισης 2/2

- Ανοικτό – κλειστό κείμενο/νόημα
- Η αρχή της υποψίας vs ο μύθος της ιστορικής αρχής
- Crossan: μύθος (ιστορικοκριτική) vs. παραβολή (ιστορία της πρόσληψης)

Μία πρόταση συνάντησης 1/2

- Αμοιβαία αποδοχή
- Το μάθημα των μεταμοντέρνων θεωριών: η συνειδητοποίηση της ουτοπίας του αντικειμενικού
- Τα εργαλεία της ιστορικοκριτικής μεθόδου χρήσιμα για την ιστορία της πρόσληψης

Μία πρόταση συνάντησης 2/2

G. Aichele et al., “An Elephant in the Room: Historical-Critical and Postmodern Interpretations of the Bible,” *JBL* 128/2 (2009): 383-404

- Σημεία συνεργασίας:
 - Η ιστορία του κειμένου
 - Διακειμενικότητα
 - Ιδεολογία και μετάφραση
 - Ο συγγραφέας κι οι προθέσεις του
 - Η σημασία του κανόνα

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Αναστασία Μουρατίδου
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

